

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างรายได้ให้กับชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ผู้ให้ข้อมูล

3.1.1 ช่างผู้ผลิตงานหัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรของตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน

3.1.2 ผู้จำหน่ายงานหัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรของตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 10 คน

3.1.3 ผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่เข้ามาในตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 100 คน

พื้นที่วิจัย

พื้นที่ที่เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายงานหัตถกรรมไม้แกะสลักโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงแหล่งผลิตที่มีกระบวนการผลิตและรูปแบบเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ สะท้อนให้เห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมคือ ตำบลบ้านใหม่ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ซึ่งบริเวณนี้เป็นดินแดนที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของ

ชาติไทยเพราะบริเวณดังกล่าวเป็นสมรภูมิการสู้รบระหว่างไทยกับพม่าหลายครั้ง โดยครั้งที่สำคัญที่สุด ก็ได้แก่ การทำยุทธหัตถีของสมเด็จพระสุริโยทัยกับพระเจ้าแปร ประกอบด้วยหมู่บ้านดังต่อไปนี้

หมู่ที่ 1	บ้านหัวคุม
หมู่ที่ 2	บ้านมะขามหย่อง
หมู่ที่ 3	บ้านใหม่ใต้
หมู่ที่ 4	บ้านใหม่
หมู่ที่ 5	บ้านคลองนอก
หมู่ที่ 6	บ้านคลองใน
หมู่ที่ 7	บ้านท้ายไผ่
หมู่ที่ 8	บ้านหางกระเบน
หมู่ที่ 9	บ้านหางกระเบนเหนือ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ขั้นตอนการศึกษาความต้องการของช่างผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้สนใจผลิตภัณฑ์ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมช่างผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้สนใจผลิตภัณฑ์ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นชินอัดหุ้ม้าแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.2.1.1 แบบสัมภาษณ์ช่างผู้ผลิต

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยกำหนดประเด็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยในด้านความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นชินอัดหุ้ม้าแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบบันทึกการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยความคิดเห็นของช่างผู้ผลิต ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นชินอัดหุ้ม้าแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรของตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นในการสัมภาษณ์ดังนี้

1. ประสบการณ์ในการทำงานด้านผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นชินอัดหุ้ม้าแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

2. ความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัด
หญ้าแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

3. ความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัด
หญ้าแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น เครื่องใช้ และของตกแต่งบ้าน
 เป็นต้น

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ ผู้
ปฏิบัติ และผู้เกี่ยวข้องที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานหัตถกรรมไม้แกะสลักภาคกลางหรือผู้ที่อยู่
ภายในชุมชนไม้แกะสลักภาคกลาง ซึ่งข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ เกี่ยวกับ ชื่อ นามสกุล เพศ อายุการศึกษา
อาชีพ ที่อยู่ เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ภูมิปัญญาพื้นบ้าน และแนวทางใน
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานหัตถกรรมไม้แกะสลักภาคกลาง

3.2.1.2 แบบสัมภาษณ์ผู้จำหน่าย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยกำหนด
ประเด็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยในด้านความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุ
ภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหญ้าแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบบันทึกการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยความ
คิดเห็นของผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหญ้าแฝกและวัสดุเหลือใช้
ทางการเกษตรตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประเด็นในการ
สัมภาษณ์ดังนี้

1. ความต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหญ้าแฝกและ
วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

2. รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหญ้าแฝกและวัสดุ
เหลือใช้ทางการเกษตรที่ได้รับความนิยมจากผู้สนใจ (จำหน่ายได้มากที่สุด)

3. ความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหญ้า
แฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่สร้างขึ้นใหม่ เช่น เครื่องใช้ และของตกแต่งบ้าน เป็นต้น

3.2.1.3 แบบสอบถามผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่น
ขึ้นอัดหญ้าแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามผู้ที่สนใจผลิตภัณฑ์ที่เข้ามาที่ตำบลบ้านใหม่
อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยสอบถาม

เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่1 สอบถามความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เป็นลักษณะแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check list)

ตอนที่2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เป็นลักษณะแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)

3.2.2 ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เครื่องมือได้แก่

3.2.2.1 แบบสัมภาษณ์ช่างผู้ผลิตและผู้จำหน่าย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยกำหนดประเด็นวัตถุประสงค์ของการวิจัยในด้านความคิดเห็นรูปแบบและความต้องการผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างโดยใช้อุปกรณ์เครื่องบันทึกเสียง แบบบันทึกการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยความคิดเห็นของช่างผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรของ ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ดังมีประเด็นการสัมภาษณ์ดังนี้

1. ด้านประโยชน์ใช้สอย
2. ด้านความงาม (ลวดลาย)
3. ด้านกรรมวิธีการผลิต (รูปแบบการผสมผสาน)

3.2.3 ขั้นตอนในการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่ได้รับการปรับปรุงแล้วของช่างผู้ผลิต ผู้จำหน่ายและผู้สนใจผลิตภัณฑ์ เครื่องมือที่ใช้คือ

3.2.3.1 แบบสอบถามช่างผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้สนใจผลิตภัณฑ์ สอบถามความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale)

โดยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ในการประเมินค่าแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดค่าในแต่ละระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ที่มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของบุคคล กลุ่มคน และชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตความเป็นมาและภูมิปัญญางานหัตถกรรมไม้แกะสลักภาคกลางและแนวทางในการพัฒนา วัสดุ กระบวนการผลิต และรูปแบบ ตลอดจนการบริหารจัดการการผลิตและจำหน่ายในเชิงลึก

แบบสังเกต (Observation) มี 2 แบบคือ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และแบบสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) เพื่อใช้สังเกตกลุ่มเป้าหมายในภาคกลาง ผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตสภาพทั่วไปภายในชุมชน วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และขั้นตอนการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลักภาคกลาง เป็นต้น

แบบสนทนากลุ่ม (Focused Group Guideline) ใช้กับกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ในภาคกลางเช่น กลุ่มผู้ประกอบการ กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มเยาวชน เพื่อปรึกษาหารือประเด็นเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ภูมิปัญญาพื้นที่บ้านที่ปรากฏในงานหัตถกรรมไม้แกะสลัก ตลอดจนแนวทางในการพัฒนา วัสดุ กระบวนการผลิตและรูปแบบเชิงพาณิชย์ของผลิตภัณฑ์เพื่อนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ รวมถึงการบริหารจัดการในการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์

การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดประชุมและลงมือปฏิบัติงานร่วมกับช่างไม้แกะสลัก และนักวิชาการทางด้านศิลปะและการออกแบบเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาวัสดุ กระบวนการผลิตและรูปแบบเชิงพาณิชย์ของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลัก โดยอาศัยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการผลิตงานหัตถกรรมไม้แกะสลักภาคกลางตามขอบเขตพื้นที่วิจัยเป็นหลัก

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยยึดหลักข้อมูลที่มีลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย สามารถตอบคำถามของการวิจัยได้ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งมีวิธีการเก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลัก ประวัติศาสตร์ความเป็นมาและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลักภาคกลาง ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม แนวคิดและทฤษฎีทางด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยา และวัฒนธรรม อีกทั้งเนื้อหาเกี่ยวกับพื้นที่ที่ทำการศึกษา โดยค้นคว้าเอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิจากหน่วยราชการ สถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน ประเภทหนังสือ ตำรา รายงานการประชุม งานวิจัย ปรินทูปนธ์ ภาคนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ อินเทอร์เน็ต และวิดีโอ

2. การเก็บข้อมูลจากภาคสนาม เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากพื้นที่ที่ทำการศึกษาวิจัย โดยวิธีการสำรวจจากแบบสำรวจ การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) แบบสังเกต (Observation) ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม แบบสนทนากลุ่ม (Focused Group Guideline) และแบบประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ใช้แบบสำรวจ เพื่อสำรวจแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลักภาคกลาง

2.2 ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างกับกลุ่มผู้รู้ ผู้ปฏิบัติการ และผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วยประชาชนทั่วไป ผู้ผลิต ผู้ซื้อ ผู้บริโภค นักท่องเที่ยว นักวิชาการ นักบริหารที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลัก หรือผู้ที่อยู่ในชุมชนภาคกลาง ตามกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนา วัสดุ กระบวนการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลัก เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจและภูมิปัญญาอย่างยั่งยืน

2.3 ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ที่มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของบุคคล กลุ่มคน และชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตความเป็นมาและภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลัก และแนวทางในการพัฒนา วัสดุ กระบวนการผลิตและรูปแบบ ตลอดจนการจัดการด้านการตลาดการผลิตและจำหน่าย

2.4 ใช้เทคนิคการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและมีส่วนร่วม ใช้สังเกตกลุ่มประชาชนในภาคกลางโดยเข้าไปสังเกตสภาพทั่วไปภายในชุมชน วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และเหตุการณ์ทั่วไปของชุมชนที่ทำการศึกษารวบรวม และการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมและขั้นตอนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลัก

2.5 ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยใช้การสนทนากลุ่มกับกลุ่มคนในชุมชนที่มีแหล่งผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลัก ด้วยการเชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ช่างแกะสลักไม้ ผู้ซื้อ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มครั้งละประมาณไม่เกิน 10 คน เพื่อปรึกษาหารือประเด็นเกี่ยวกับประวัติ ภูมิปัญญา และแนวทางในการพัฒนา วัสดุ กระบวนการผลิต และรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลัก รวมถึงการจัดการด้านการตลาดในภาคกลาง

2.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการ หลังจากเก็บข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มจนได้ข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว จะดำเนินการลงมือปฏิบัติงานร่วมกับช่างไม้แกะสลัก และนักวิชาการทางด้านวัสดุศาสตร์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาวัสดุ กระบวนการผลิตและรูปแบบเชิงพาณิชย์ของผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลัก ที่เหมาะสมกับกระบวนการผลิตรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ และออกแบบกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับวัสดุและรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยอาศัยผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสนทนากลุ่มกับผู้รู้ ผู้ปฏิบัติ และประชาชนทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไม้แกะสลักเป็นหลักจากนั้นได้เชิญตัวแทนคนสำคัญของฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำนวน 10-12 คน มาร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผลงานที่เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักภาคกลาง

การสร้างเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสัมภาษณ์

1.1 ศึกษาเอกสารตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหน้าแปกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

1.2 ศึกษารูปแบบการสัมภาษณ์

1.3 สร้างประเด็นคำถามสัมภาษณ์ และสร้างแบบสัมภาษณ์

1.4 นำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างเสร็จ เสนอผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและการออกแบบ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรง IOC (Index of item objective congruence)

1.6 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความตรง และปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

2. การสร้างแบบสอบถาม

2.1 ศึกษาถึงคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

2.2 ศึกษารูปแบบและความต้องการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรใหม่ของ ช่างผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้สนใจผลิตภัณฑ์

2.3 พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรใหม่

2.4 ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรใหม่ที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว ในด้านประโยชน์ใช้สอย ความงาม และความพึงพอใจ ของช่างผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้สนใจผลิตภัณฑ์

2.5 สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยทฤษฎี หลักการ ที่ได้รับการศึกษา เอกสาร ตำรา และงานวิจัย โยนำมาดัดแปลงสร้างเป็นเครื่องมือให้เหมาะสม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องศึกษา

2.6 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและการออกแบบ เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะและการออกแบบ และดำเนินการแก้ไขแล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

พิจารณาความตรง (Validity)

เพื่อให้แบบสอบถามนี้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือแบบสอบถามแบบ IOC (Index of item objective congruence) ดังมีขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 นำวัตถุประสงค์โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาความเห็นว่าแบบสอบถามแต่ละข้อตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลุ้ย กานต์สมเกียรติ หัวหน้าภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ ภาควิชาออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทองเจือ เขียดทอง อาจารย์คณะศิลปกรรมศาสตร์ และรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุจินต์ เพิ่มพูล คณะศิลปกรรมศาสตร์ ภาควิชาศิลปการออกแบบและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ขั้นที่ 2 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้เปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นมีความสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์และอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ผลการตรวจสอบพบว่าทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1

ขั้นที่ 3 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมและบรรจุภัณฑ์จากแผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรโดยยึดหลักการออกแบบของ Luddington (อ้างในนิรัช สุกสังข์.2543:23) มีลำดับขั้นตอนดังนี้

สรุปรูปแบบและคุณสมบัติของวัสดุที่นำมาสร้างผลิตภัณฑ์

1. สรุปรูปแบบและคุณสมบัติของวัสดุที่นำมาประยุกต์ร่วมกับวัสดุอื่น โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากช่างผู้ผลิต แผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.3.2 เลือกเนอความคิดเห็นที่ดีที่สุด

1. นำความคิดเห็นช่างผู้ผลิต แผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มาวิเคราะห์ หาค่าในทางสถิติเพื่อหาความเป็นไปได้ถึงการประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์แผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

2. หลังจากได้รูปแบบผลิตภัณฑ์แผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่พัฒนาแล้วนำมาทำการระดมร่างภาพแนวคิดต้นแบบ (Idea sketch) เพื่อให้ช่างผู้ผลิต แผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรทำการเลือกรูปแบบที่ต้องการพัฒนามากที่สุด เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางประยุกต์รูปแบบผลิตภัณฑ์

3.3.3 การเขียนแบบเพื่อการผลิต

1. นำรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด มาทำการร่างภาพผลิตภัณฑ์แผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อเตรียมสู่ขั้นตอนการเขียนแบบ

2. เขียนแบบเพื่อการผลิต นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์แผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ในด้านการใช้วัสดุ โครงสร้าง ขนาดสัดส่วน การตกแต่งและความสวยงาม

3.3.4 การสร้างหุ่นจำลอง

นำรูปแบบผลิตภัณฑ์แผ่นขึ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่ได้จากการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบ มาทำการผลิตหุ่นจำลองต้นแบบ ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. การกำหนดขนาดมิติของผลิตภัณฑ์
2. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต
3. ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์

4. ประกอบชิ้นส่วน

5. เก็บรายละเอียดของผลิตภัณฑ์ ตรวจสอบความเรียบร้อย

3.3.5 ประเมินการออกแบบ

นำผลิตภัณฑ์แผ่นชิ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่ได้รับ การปรับปรุงแล้วให้ช่างผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้สนใจผลิตภัณฑ์ ประเมินความคิดเห็นที่มีต่อ ผลิตภัณฑ์ ในด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความงาม และด้านความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

3.4.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จาก คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลในหมู่บ้านของตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. สัมภาษณ์ช่างผู้ผลิตงานหัตถกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้านของตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลักษณะของการเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องบันทึกเสียง สมุดจด การถ่ายภาพ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม แล้วนำ ข้อมูลที่ได้สรุปเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แผ่นชิ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

2. ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของช่างผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้สนใจผลิตภัณฑ์ที่เข้ามาที่หมู่บ้านของตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ตรวจสอบจำนวน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลัก เหตุและผลในลักษณะบรรยาย เพื่อหาความคิดเห็นถึงความเหมาะสม ในการนำวัสดุ รูปแบบ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์แผ่นชิ้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของช่างผู้ผลิต ผู้จำหน่าย และผู้สนใจผลิตภัณฑ์ที่เข้ามาในหมู่บ้านของตำบลบ้านใหม่ อำเภอ พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ผ่านกรอกให้ครบถ้วนสมบูรณ์
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

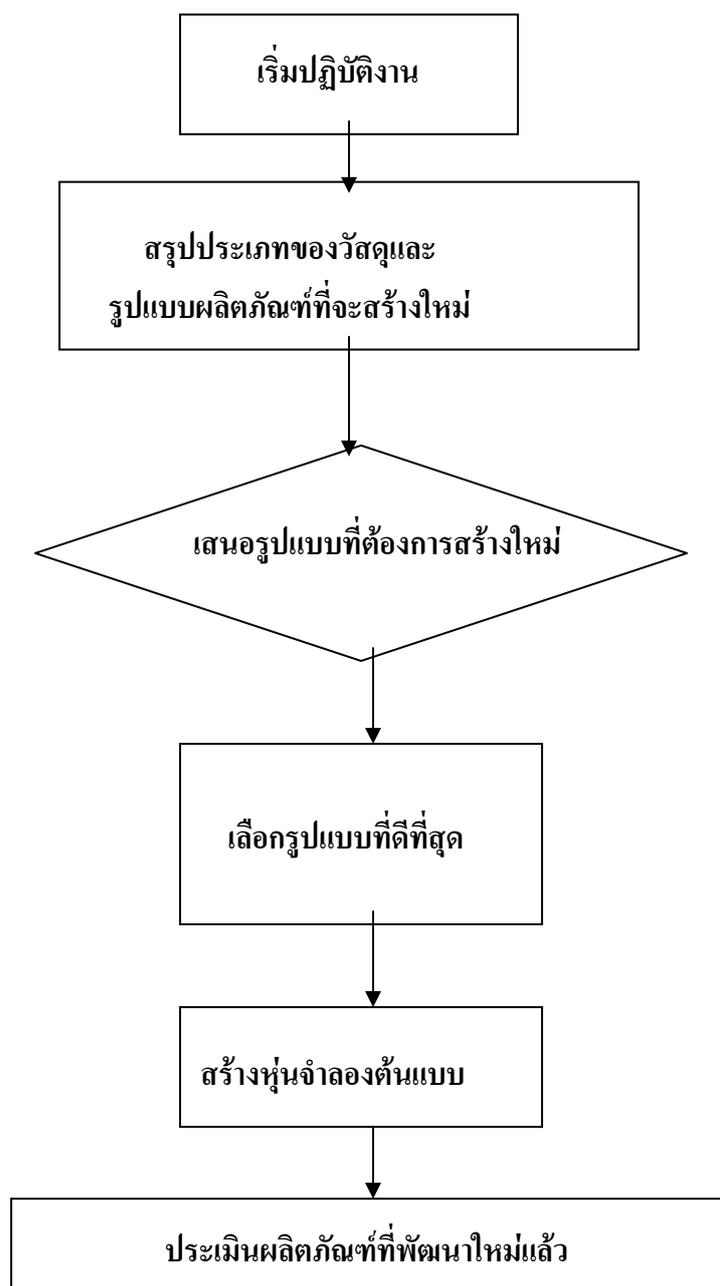
ตอนที่1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แผ่นชั้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่2 การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์แผ่นชั้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของระดับความคิดเห็นของรูปแบบผลิตภัณฑ์แผ่นชั้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่ได้รับการประยุกต์ใหม่ โดยทำเป็นรายด้าน และภาพรวมทุกด้าน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงโดยแบ่งเกณฑ์ดังนี้ (ธีรยุทธ พิงเทียร.2543 : 39)

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์แผ่นชั้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดังนี้

ภาพ แสดงขั้นตอนการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์แผ่นชั้นอัดหุ้มฝาแฝกและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร